

Stof: niet alleen hinderlijk, ook schadelijk

Er gelden nog geen normen voor de hoeveelheid stof in de werkomgeving, maar dat zal niet zo lang meer duren. Stof neemt namelijk risico's met zich mee voor de gezondheid. Zo zorgt stof op de werkplek ervoor dat er zo'n vijfhonderd tot tweeduizend nieuwe astma-klachten per jaar worden geregistreerd.

Tekst en fotografie: Monique Ooms

Stof kan schadelijke bestanddelen bevatten, zoals endotoxinen, kwartsstof en schimmels die tot allerlei klachten kunnen leiden, variërend van luchtwegaandoeningen, bronchitis en astma tot zogenoemde 'stoflongen', een geïrriteerde huid, een loopneus en ontstoken ogen. Voor de KAVB is dit aanleiding om een informatiebijeenkomst over stof te organiseren, met medewerking van Stigas, Jongejans Luchttechniek en Broer BV. "Het doel van deze middag is niet alleen u te informeren over stof en de risico's, maar u ook te stimuleren om de nodige maatregelen te nemen", stelt KAVB-beleidsmedewerker Stan van Oers.

MAATREGELEN

Marcel van Diepen, adviseur arbeidsomstandigheden bij Stigas, stelt: "Het stof dat je vindt onder je bed, is anders dan het stof in de schuur. Het stof in de schuur kent verschillende deeltjesgroottes en als je de kleine deeltjes inademt, dringen ze door tot diep in je longen waar ze hun schadelijke werk kunnen doen." Hij maakt een onderscheid tussen 'hinderlijk stof' dat leidt tot irritatie van de huid en ogen, en 'schadelijk stof' dat giftige bestanddelen bevat, zoals schimmels en kwarts. "Dit kan lei-

Bollenkwekers testen hun longcapaciteit bij Stigas-adviseur Marcel van Diepen

den tot ontstekingsreacties, met bijvoorbeeld astma en bronchitis als gevolg." Het is dus van belang om de inademing van stof te voorkomen. "Neem maatregelen aan de bron, zorg voor goede ventilatie, afzuiging en afscherming, en werk met persoonlijke beschermingsmiddelen." Het schoonhouden van de werkplek is een vereiste. "Met de bezem veroorzaak je meer stof. Dus gebruik een bedrijfsstofzuiger met een goed fijnstoffilter."

Klachten kunnen eerst onschuldig lijken, stelt Stigas-arts Aart Verhagen. "Het kan beginnen met niezen en hoesten, overgaan in een griepig gevoel, en uiteindelijk leiden tot astma of bronchitis. Heb je buiten je werk om geen klachten, kun je constateren dat er een relatie is met de werkplek." Vooral de kleine stofdeeltjes leveren gevaar op voor de gezondheid. "Die dringen door tot diep in de luchtwegen waar ze ook de longblaasjes kunnen aantasten." Overigens speelt gevoeligheid wel een rol bij het ontwikkelen van klachten. "De een zal er meer en sneller last van hebben dan de ander." Wees alert op stof in de werkomgeving, benadrukt Verhagen. "Met een schone werkplek loop je minder risico's voor de gezondheid." Verhagen meldt dat er door stof op de werkplek jaarlijks vijfhonderd tot tweeduizend nieuwe astma-klachten worden gemeld. "Dat zijn alleen de geregistreerde gevallen."

AANPAK

Hugo Jongejans van Jongejans Luchttechniek laat aan de hand van praktijkvoorbeelden zien hoe stof op de werkplek kan worden aangepakt. "Afzuigen doe je bij de bron, zo voorkom je dat het stof zich verder verspreidt." Voor de afzuiginstallatie moet een zorgvuldige berekening worden gemaakt. "De installatie moet berekend zijn op de te verwerken hoeveelheid stof, het zijn niet zomaar wat pijpen in de lucht." Hoewel de cycloon nog op menig bollenbedrijf te zien is, voldoet deze niet aan de geldende normen. "De cycloon stoot fijnstof naar buiten, maar de bacteriën blijven hangen. De cycloon-jet is voorzien van de juiste filters en voldoet wel aan de norm." De verbeterde versie daarvan is uitgerust met een ketting voor het transport van stof. "Deze installatie is stil en realiseert 99,9 procent schone lucht." De opvang en afvoer van het stof is nog een aandachtspunt. "Ook hier is een stoffilter van belang." Een dergelijke installatie is te zien op het bedrijf van Broer BV in Creil, waar een excursie is gepland. Aan het einde van de bijeenkomst mogen de aanwezigen de capaciteit van hun longen testen bij Stigas. Het kan natuurlijk aan de blaastechniek hebben gelegen, maar opvallend is wel dat de longcapaciteit van beleidsmedewerker Van Oers beduidend hoger blijkt dan die van de bollenkwekers die zich laten testen.